

К О Н К У Р С

ЗА АКАДЕМИЧНАТА ДЛЪЖНОСТ “ДОЦЕНТ” ПО ПИАНО

Професионално направление 8.3 Музикално и танцово изкуство

Катедра “Пиано”, Теоретико-композиторски и диригентски факултет

Национална музикална академия “Проф. Панчо Владигеров” – София

(ДВ, бр. 71 от 13.09.2016 г.)

ЕДИНСТВЕН КАНДИДАТ

Гл. ас. д-р ЕЛЕНА АНТОНОВА ДИКОВА

СТАНОВИЩЕ

на проф. д-р ПРАВДА АТАНАСОВА ГОРАНОВА

Катедра “Пиано”, Теоретико-композиторски и диригентски факултет

Национална музикална академия “Проф. Панчо Владигеров” – София

Участието си в настоящия конкурс за академичната длъжност “доцент” по пиано **гл. ас. д-р Елена Дикова** аргументира с **художественотворческа дейност**, реализирана в продължение на повече от две десетилетия (1993 – 2016). В този времеви период се набелязват три етапа на нейното формиране и израстване като пианист-изпълнител и педагог, протекли изцяло в Националната музикална академия. Възприела основните естетически и професионални възгледи на своя баща и учител, изтъкнатия пианист и педагог **проф. Антон Диков**, Елена работи успешно години наред като негова **асистентка в Клавирната катедра на Инструменталния факултет**. Впоследствие търси личното си професионално утвърждаване чрез **самостоятелен клас в същата катедра**. А през последните пет години намира нови перспективи като **главен асистент в Катедра “Пиано” към Теоретико-композиторския и диригентски факултет**.

В **Справката за приносите** в своята творческа дейност гл. ас. д-р Елена Дикова сполучливо е открила **най-високите си постижения в четири области, отразяващи спецификата на нейните изяви:** изпълнителска, звукозаписна и педагогическа дейност, както и прояви, посветени на изкуството на проф. Антон Диков.

В **първия раздел, Изпълнителска дейност**, са предложени: концерти за пиано и оркестър и солови рецитали; камерна музика – дуо и клавирен квинтет; премиери.

Безспорни постижения са изпълненията на двата концерта за две пиана и оркестър в сътрудничество с Антон Диков. Концерт C dur от Й.С.Бах е представен двукратно в София (зала “България”), със “Софийски солисти” под диригентството на Пламен Джуров. Изпълнен в Добрич с камерен оркестър и Йордан Дафов и в Разград с филхармонията и Георги Чимширов, концертът е записан в Българското национално радио с оркестър “Симфониета” с диригент Андрей Андреев. **Концерт за две пиана Es dur, KV 365 от В.А.Моцарт** е реализиран със Софийската филхармония с диригент Цанко Делибозов (зала “България”).

Творческото единомислие и подчертаният усет за съвместно музициране, подкрепени от достигнатата висока степен на професионализъм, правят Елена Дикова достоен партньор на големия майстор в изпълнението на тези концерти.

С афинитет към виенската класика и стилъв интерпретаторски подход се отличава изпълнението на Дикова на **В.А.Моцарт – Клавирен концерт A dur, KV 488**, с филхармониите във Видин (диригент Деян Павлов) и Шумен (Славил Димитров).

Пианистката има траен интерес и към българското музикално творчество, една от проявите на който е световната премиера на **Клавирен концерт № 4 от Александър Йосифов**, със Симфоничния оркестър на Българското национално радио, диригент Валери Вачев.

Соловата концертна дейност на Елена Дикова е представена от **два рецитала**, в които се открояват няколко крупни творби, предполагащи завършен професионален и творчески облик на интерпретатора: **Бетовен – Соната оп. 54** и **Соната оп. 31 № 1**, **Шопен – Прелюдии оп. 28**, **Шуман – Карнавал оп. 9**, **Цезар Франк – Прелюд, хорал и фуга**, **Веселин Стоянов – Прелюд и Ноктюрно**.

Съществен дял в Справката заемат изявите на Елена Дикова в **камерната музика** – област, заемаща приоритетно място в концертната ѝ дейност в последните години. Следя с интерес и оценявам високо нейните нестандартни репертоарни търсения, стремежа ѝ да музицира с различни инструментални състави и да постига нови нива на творческа изява. Посочените пет концерта в състав на инструментално дуо с различни инструменти (цигулка, флейта, кларинет, пиано, виолончело), както и трите в клавирен квинтет (с различни квартети), представляват високи художествени постижения с безспорен принос към музикалния живот в страната. Успехите на пианистката са споделени от утвърдени български музиканти: Борислав Йоцов – кларинет, Кремена Ачева – флейта, Христо Танев – виолончело, Иво Калчев – пиано, Теодора Христова – цигулка, Квартет “Хорс” и др. Откроеното предпочитание към тематични концерти и идеята да се показват нови или малко познати творби намират високопрофесионална и естетически издържана интерпретаторска реализация на подбрения репертоар: **Творби за цигулка и пиано от Морис Равел; Покана за танц от двама пианисти на два рояла – съвременна музика от български и американски композитори; Сонати за кларинет и пиано от Франсис Пуленк и Йоханес Брамс; Соната за флейта и пиано от Цезар Франк; Сонати за виолончело и пиано от Лудвиг ван Бетовен, Франсис Пуленк и Дмитрий Шостакович; Клавирни квинтети от Едуард Елгар, Цезар Франк, Антонин Дворжак** и др.

Заслуга на Елена Дикова са редица първи изпълнения пред българска публика: *Клавирен квинтет оп. 64 от Едуард Елгар*, *Соната за виола и пиано оп. 147 от Дмитрий Шостакович (транскрипция за виолончело от Д. Шафран)*, композиции от *Рос Хазелдайн*, *Дейв Брубек*, *Аарон Копланд*. Световна премиера в нейно изпълнение имат произведения на *Александър Йосифов* и *Георги Арnaudов*.

Вторият раздел на Справката, **Звукозаписна дейност**, включва съхранените в Българското национално радио **звукозаписи** с изпълнения на Елена Дикова – солови, камерни, с оркестър.

Компактдиск с **произведенията за цигулка и пиано на Морис Равел** документира значимото постижение на Елена Дикова и Теодора Христова в тълкуванието на тази специфична музика по отношение на стил, прецизност в звука и детайла, усет към жанрово разнообразие.

Третият раздел, **Педагогическа дейност**, представя **методическата насоченост и професионалните цели на преподавателската работа** на Елена Дикова, обусловени от спецификата на обучението в различните факултети. Като асистент на проф. Антон Диков, тя има принос в изграждането на редица лауреати на международни конкурси, днес утвърдени пианисти зад граница: Надежда Влаева, Ружа Семова, Асен Бояджиев, Екатерина Тангърлова и др. Със собствения си клас Дикова печели награди на национални и международни конкурси в България, Унгария, Косово и др. за Марин Гонев, Лилия Жекова, Теодора Аджарова, Сънг Хи Ли (Южна Корея).

В работата си като **главен асистент в Катедра “Пиано” на Теоретико-композиторския и диригентски факултет** Елена Дикова се ръководи от спецификата на обучение на студенти с различни специалности и нивото на тяхната индивидуална инструментална подготовка.

Четвъртият раздел включва **концертна дейност, публикации и събития, посветени на изпълнителското изкуство на проф. Антон Диков**. Трябва да се подчертае, че тази дейност е извън осъществената в процеса на самостоятелната докторантура и защитата на дисертация на тема върху дейността и изкуството на Антон Диков, с която Елена Дикова получи образователната и научна степен “доктор”.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

По своя обем, разнообразие и качество представената от гл. ас. д-р Елена Дикова **творческа дейност е съизмерима с приетите в Националната музикална академия стандарти за хабилитационен труд** във връзка с участие в конкурс за академичната длъжност “доцент”.

Художествените достижения и приносите в тази дейност откривам в следните насоки:

- **ярко изразена линия на приемственост и вярност към традициите в българското клавирно изкуство** – чрез продължаване на естетическите, пианистични и педагогически принципи на проф. Антон Диков със съвместни концертни изяви, педагогическа и научноизследователска дейност;
- **високи постижения в областта на камерното музициране** – в различни ансамбли с утвърдени музиканти-изпълнители; жанрово и стилово разнообразие на концертните програми; изпълнения на крупни творби от всички епохи, съществена част от които за първи път на българска сцена; съхранени в студийни и концертни записи значителни художествени постижения;
- **дългогодишна педагогическа дейност в Националната музикална академия “Проф. Панчо Владигеров”** – със собствен подход и формирани естетически и методически

принципи; с доказана ефективност на обучението чрез поредица награди от национални и международни конкурси.

Изложените констатации и оценки ми дават основание да заявя, че представената от гл. ас. д-р Елена Дикова **творческа дейност** има всички необходими характеристики, за да **бъде зачетена като хабилитационен труд** в настоящия конкурс, по смисъла на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане.

Убедено смятам, че гл. ас. д-р ЕЛЕНА ДИКОВА има всички необходими качества, за да заеме академичната длъжност ДОЦЕНТ ПО ПИАНО в Катедра “Пиано” на Теоретико-композиторския и диригентски факултет на Националната музикална академия “Проф. Панчо Владигеров”.

София, 10.01.2017 г.

Проф. д-р Правда Горанова